

Avram Davidson

Moře plná ústřic

Když do krámků s jízdami koly firmy F&O vešel další zákazník, Oskar ho bodře pozdravil: »Vítám vás!« Potom se zadíval na návštěvníka středních let v brýlích a všedním obleku pozorněji, nakrčil čelo a luskl tlustými prsty.

»Poslyšte, já vás znám,« zamručel. »Pan – hm – mám to jméno na jazyku, krucifix...« Oskar byl chlap jako hora a měl zrzavé vlasy.

»Abyste mě neznal,« řekl muž. Na klopě nosil odznak Klubu lvů. »Vzpomínáte? Prodal jste mi pro dceru to dívčí kolo s přehazovačkou. Vykládali jsme si o tom červeném francouzském závodním kole, co ho vylepšoval váš partner –«

Oskar uhodil mohutnou dlaní do pokladny. Napřímil se a vytřeštil oči. »Pan Whatney!« Pan Whatney se rozzářil. »Jasně. Rány boží, jak jen jsem mohl zapomenout? A pak jsme zašli přes ulici na pár piv. A vede se, pane Whatney? To kolo – byl to anglický model, vidíte? Ano. Jezdí asi výborně, když jste zas přišel, co?«

Pan Whatney ho ubezpečil, že kolo slouží bezvadně, prostě jedinečně. Potom řekl: »Slyšel jsem, že u vás došlo ke změně. Jste tady teď prý sám, Váš partner...«

Oskar sklopil zrak, vysunul spodní ret a přikývl.

»To jste slyšel, hm? Jo. Jsem tu teď úplně sám. Už přes čtvrt roku.«

Jejich partnerství se sice rozpadlo před třemi měsíci, ale skřípalo již dlouho předtím. Ferd měl rád knihy, desky a intelektuální konverzaci. Oskar pivo, kuželky a ženy. Jakékoliv ženy. V jakoukoliv dobu.

Krám byl nedaleko parku; vydělávali velmi slušné peníze pronajímáním kol výletníkům. Když bylo nějaké ženě tolik, aby se už mohla nazývat ženou, a zase ne tolik, aby se o ní řeklo, že je

starou ženou, prostě když byla něco mezi tím a když přišla sama, Oskar se zeptal: »Jak se vám na tom stroji sedí? V pořádku?«

»Snad ano.«

Oskar vzal jiné kolo a prohlásil: »Víte co, kousek s váma pojedu, abych se přesvědčil. Hned jsem zpátky, Ferde.« Ferd vždycky zasmušile přikývl. Věděl, že se Oskar hned tak nevrátí. Později k tomu Oskar řekl: »Snad sis v krámě užil taky tak výborně jako já v parku.«

»Necháváš mě tady pořád samotného,« bručel Ferd.

Nato Oskar obvykle vybuchl. »Platí, příště pojeděš ty a já zůstanu. Uvidíme, jestli ti taky budu závidět trochu tý legrace.« Ale samozřejmě věděl, že Ferd – vysoký, hubený, vytřeštěný by nikdy nejel. »Půjde ti to k duhu,« dobíral si ho Oskar a udeřil se do hrudníku. »Budeš mít víc chlupatý prsa.«

Ferd zamručel, že už víc chlupů na prsou nepotřebuje. Nenápadně pohlédl na svoje předloktí; bylo porostlé houštinou dlouhých černých chlupů; i když nadloktí zůstávalo hladké a bílé. Trpěl tím už na střední škole, někteří spolužáci se mu posmívali a přezdívali mu »Ferdík Holík«. Věděli, že ho to zlobí, ale nenechali toho. Čím to je – vrtalo mu hlavou tenkrát, ale i dnes – že lidé ubližují někomu, kdo jim nic zlého neprovedl? Proč to dělají?

Trápily ho i jiné věci. Pořád.

»Ti anarchisty –« Zakroutil hlavou nad novinami. Oskar odbyl anarchisty stručnou nadávkou. Také to mohlo znamenat něco jako pochytat a postřílet. »Zabít nevinného člověka, to je přece strašné,« děsil se Ferd. Oskar mu řekl, že ten chlapík měl prostě smůlu.

»Podej mi páku,« zavelel nato.

Ale Ferda rmoutily dokonce i drobné nesnáze jiných lidí. Jako tenkrát, když přijeli ti manželé na tandemu s dětskou sedačkou. Jenom si zadarmo napumpovali kolo; potom chtěla žena vyměnit dítěti plenku a zlomila jeden zavírací špendlík.

»Proč člověk nikdy nemůže najít zavírací špendlík?« vztekala se a všechno prohledávala. »Kdybych se rozkrájela, tak ho nenajdu.«

Ferd s pochopením přizvukoval a šel se taky po nějakém podívat; přestože by dal krk za to, že jich v kanceláři pár měl, nemohl je najít.

Tak odjeli s nepořízenou a na jedné straně zavázali plenku neumělým uzlem.

U oběda si Ferd postěžoval, že ho ty zavírací špendlíky zatraceně trápí. Ale Oskar se jenom zahryzl do sendviče a tahal, trhal, žvýkal a polykal. Ferd rád experimentoval s pomazánkami – nejvíce mu chutnala pomazánka ze smetanového sýra, oliv, kousku ančovičky a avokáda, utřená s troškou majonézy –, zatímco Oskar si vždycky dával pouze lančmít.

»To musí být fuška s takovým dítětem,« pravil Ferd a uždiboval ze sendviče. »Nemyslím jenom s ním cestovat, ale vychovávat ho.«

Oskar řekl: »Proboha, na každém rohu máš dragstór, i kdybys neuměl číst, tak ho snad poznáš.«

»Dragstór? Aha, abych si mohl koupit zavírací špendlíky, myslíš.«

»Jo. Zavírací špendlíky.«

»Ale... víš... to je pravda... nikdy nenajdeš zavírací špendlík, když ho hledáš.«

Oskar si otevřel pivo a prvním douškem si propláchl pusu. »Aha! Ale drátěných ramínek na šaty je vždycky spousta. Jeden měsíc je vyhodíš a další měsíc jich máš zase plný šatník. Víš, měl bys ve volných chvílích vykoumat takový zařízení, který by z ramínek na šaty vyrábělo zavírací špendlíky.

Ferd zamyšleně přikývl. »Jenže já ve volném čase pracuju na tom francouzském závodním kole...« Byl to překrásný stroj – lehký, nízký, rychlý, červený a nablýskaný. Člověk si připadal volný jako pták, když na něm jel. Ale jakkoli to bylo dokonalé kolo, Ferd tvrdil, že ho dokáže ještě vylepšit. Každému, kdo k nim přišel, ho ukazoval, ale po nějaké době jeho zájem ochabl.

V poslední době se jeho koníčkem stala příroda, lépe řečeno čtení o přírodě. Jednou se kolem vracely z parku nějaké děti a nesly plechovky, do kterých si nachytaly mloky a ropuchy, a hrdě se s nimi Ferdovi pochlubily. Od toho dne se přestal věnovat červenému závodnímu kolu a ve volných chvílích si četl přírodovědecké knihy.

»Mimikry!« vybafl na Oskara. »To je něco úžasného!«

Oskar se zájmem zvedl zrak od kuželkových výsledků v novinách. »Tuhle jsem večer viděl v televizi Edu Adamsovou, jak imitovala Marilyn Monroe. To bylo, kamaráde.«

Ferd uvažně zavrtěl hlavou. »O takových mimikrech nemluví. Myslím, když některý hmyz a pavouci umějí napodobit tvar listů, větviček a podobně, aby je nesežrali ptáci nebo jiný hmyz a pavouci.«

V Oskarově masité tváři se objevil výraz nedůvěry. »Ty říkáš, že mění tvar? Co mi to tady chceš namluvit?«

»Ale to je pravda. Někdy ovšem mimikry slouží k účinným cílům – třeba jedna jihoamerická želva vypadá jako kámen, a když k ní připlavou ryby, tak je lehce chytá. Nebo ten pavouk na Sumatře. Když leží na zádech, vypadá jako ptačí trus. Tímhle způsobem chytá motýly.«

V Oskarově smíchu se ozvalo pohrdání a skepse. Přestal se smát, až když se znovu začel do kuželkových výsledků. Jednou rukou si přešel přes kapsu, bezděčně se poškrábal v zrzavé houštině pod košilí a pak se poplácal po zadní kapse kalhot.

»Kde mám tužku?« zamručel, pak vstal a rázným krokem zašel do kanceláře a otevřel všechny zásuvky. Jeho výkřik přivolal do místnůstky Ferda.

»Co je?« zeptal se Ferd.

Oskar ukázal na zásuvku. »Vzpomínáš, jaks tenkrát tvrdil, že tu nejsou žádný zavírací špendlíky? Koukni – tady jich máš celý jedno pitomý šuple.«

Ferd vytřeštil oči, podrbal se na hlavě a nejistě řekl, že se tam určitě díval...

Odvedle se ozval kontraalt: »Je tady někdo?«

Oskar v tu ránu pustil z hlavy stůl i jeho obsah a zvolal: »Hned jsem u vás,« a zmizel. Ferd vyšel pomalu za ním.

V krámu stála mladá žena, poměrně robustní, se svalnatými lýtky a bujným poprsím. Ukazovala Oskarovi sedlo svého kola a on si přitom pobrukoval »Hm, hm«, ale spíše se díval na ni než na co jiného. »Vidíte, mám to trochu moc vepředu (»Hm, hm«). Stačil by na to francouzák (»Hm, hm«). Já hloupá jsem si zapomněla náradí.«

Oskar mechanicky opakoval: »Hm, hm,« ale pak se vzpamatoval. »V mžiku to spravím,« prohlásil, a i když tvrdila, že by si to uměla udělat sama, sedlo jí opravil. Ale zrovna v mžiku to nebylo. Peníze odmítl. Hovor s ní protahoval, jak jen to šlo.

»Tak vám, děkuju,« loučila se mladá žena. »Už musím jet.«

»Sedí se vám teď na tom stroji pohodlně?«

»Královsky. Díky –«

»Víte co, kousek s váma pojedu, abych –«

Mladá žena se hlasitě rozesmála, až se jí třáslo poprsí. »Mně byste nestačil! Já mám závodní kolo!«

Jakmile Ferd uviděl, že Oskar mrskl okem do kouta, věděl, co má za lubem. Vykročil dopředu. Jeho výkřik »Ne!« přehlušil jeho partner: »Tohle závodní kolo se tomu vašemu snad vyrovná!«

Mladá žena se pronikavě uchichtla, řekla, že se uvidí, a odjela. Oskar si nevšímal Ferdovy natažené ruky, skočil na francouzské kolo a byl pryč. Ferd stál ve dveřích a pozoroval dvě postavy, shrbené nad řídítky, jak mizejí po cestě do parku. Pomalu zašel zpátky dovnitř.

Oskar se vrátil skoro až večer, Upocený, ale usměvavý jako sluníčko. »Poslyš. to byla holka!« volal. Kroutil hlavou, hvízdal si, šklebil se a syčel jak ucházející pára. »Kamaráde, to bylo odpoledne!«

»Dej sem to kolo,« dožadoval se Ferd.

Oskar souhlasil; podal mu kolo a odešel se umýt. Ferd si stroj prohlédl. Červený smalt pokrývala vrstva prachu; kolo bylo celé zacákané od bláta, umazané od hlíny a zachytily se na něm i kousky suché trávy. Zkrátka vypadalo zrušeno – znehodnoceno. Když na něm předtím jezdil, připadal si volný a rychlý jako pták...

Oskar se vrátil ještě mokrá a celý zářil. Zděšeně vykřikl a rozběhl se.

»Nepřibližuj se,« varoval ho Ferd a rozháněl se nožem. Bodal a řezal do pláště a do sedla s potahem.

»Co blázníš?« křičel Oskar. »Pomátl ses? Ferde, přestaň, nech toho, Ferde –«

Ferd vyřízl dráty, ohnul je a zkroutil. Vzal nejtěžší kladivo, co měli, a bušil do rámu, až rám ztratil jakýkoliv tvar, a pak mlátil do té placky, že sotva popadal dech.

»Nejenže ti přeskočilo,« řekl trpce Oskar, »ale ty ještě ke všemu pekelně žárlíš. Vem tě čert.« Hlučně odešel.

Ferdovi z toho bylo smutno a teskno, a proto zavřel krám a pomalu se vrátil domů. Protože neměl náladu na čtení, zhasl, zalezl do postele a tam probděl dlouhé hodiny – naslouchal ševelivým zvukům noci a v hlavě se mu honily divoké a chaotické myšlenky.

Po této události spolu kromě nejnnutnějších pracovních záležitostí řadu dní nepromluvili. Trosky francouzského kola se válely za krámem. Asi čtrnáct dní se žádný z nich neodvážil zajít dozadu, aby se tam na ně nemusel dívat.

Když jednou ráno Ferd přišel do práce, jeho partner ho pozdravil, a ještě než otevřel ústa, kroutil udiveně hlavou. »Jaks to dokázal, jak se ti to podařilo, Ferde? Božíčku, to je ale mistrovský ku práce – klobouk dolů – budeme zas kamarádi, co říkáš, Ferde?«

Ferd si s ním potřásl rukou. »Jistě. Jistě. Ale o čem to mluvíš?«

Oskar ho odvedl dozadu za krám. Tam stálo červené závodní kolo, vypadalo jako nové, nebyla na něm jediná prasklina, ani škrábnutí a smaltový lak svítil jako dříve. Ferd vytřeštil. Klekl si a kolo prohlížel. Byl to jeho stroj. Nechybělo mu nic, žádné vylepšení které provedl.

Pomalů vstal. »Regenerace...«

»Cože? Cos to povídal?« zeptal se Oskar. Potom řekl: »Bože, kluku, ty seš bílej jako stěna. Cos dělal? Vypadáš, jako bys celou noc oka nezamhouřil. Pojď se posadit dovnitř. Ale víš, stejně mi pořád neleze na rozum, jak to dokázal.

Uvnitř se Ferd posadil. Olízl si rty a řekl: »Oskare – poslouvej –«
»No?«

»Oskare! Víš, co je to regenerace? Ne? Tak poslouvej. Když některé druhy ještěrek chytíš za ocas a ten se ulomí, tak jim naroste nový. Když rak ztratí klepeto, naroste mu jiné. Kdybys některé druhy červů, nezmarů a mořských hvězdic rozřezal na kousky, každému kousku chybějící části zase dorostou. Mlokům takhle regenerují utržené končetiny a žábám zase narostou znovu nohy.«

»Ty si děláš srandu, Ferde. No, ehm, já vím, příroda je moc zajímavá. Ale abysme nezapomněli na ten bycicl – jak se ti povedlo tak bezvadně ho spravit?«

»Ani jsem se ho nedotkl. Regeneroval se. Jako mlok. Nebo rak.«

Oskar se nad tím zamyslel. Sklopil hlavu a pohlédl na Ferda zpod obočí. »No jo, Ferde... Koukni... Jak mi ale vysvětlíš, že to nedělají všechny rozbitý kola?«

»Tohle není obyčejné kolo. Totiž, není to opravdové kolo.« Zachytil Oskarův pohled a vykřikl: »Věř mi, je to tak!«

Výkřik proměnil Oskarův zmatek v nedůvěru. Vstal. »Abysme se nehádali, tak řekněme, že všechny ty věci o broucích a úhořích, nebo o čems to vykládal, jsou pravda. Ale ti žijí. Kolo nežije.«

Vítězoslavně shlédl na Ferda.

Ferd pohupoval nohou sem a tam a sledoval ji pohledem. »Krystal taky nežije, ale rozbitý krystal může za vhodných podmínek regenerovat. Oskare, běž se podívat, jestli jsou ve stole ještě ty zavírací špendlíky. Buď tak hodný, Oskare!«

Poslouchal, jak si Oskar něco brumlá a vytahuje zásuvky u stolu. Přehraboval se v nich, prudce je zasunul a rázným krokem se vrátil.

»Teda,« řekl. »Všechny jsou fuč. Jak tenkrát tvrdila ta ženská a ty taky, že nikdy nenajdeš zavírací špendlík, když ho potřebuješ. Zmizely – Ferde? Co to –«

Ferd rozrazil dveře šatníku a uskočil, když se z něj s rachotem vyvalila hromada drátěných ramínek na šaty.

»A jak říkáš ty,« ušklíbl se Ferd, »naopak ramínek na šaty je vždycky spousta. Předtím tady žádné nebylo.«

Oskar pokrčil rameny. »Nechápu, na co narážíš. Kdokoliv sem mohl přijít a ty špendlíky vzít a nechat tu tyhle ramínka. Mohl jsem to udělat já – ale já to nebyl. Nebo ty. Třeba –« Přimhouřil oči. »Třebas si chodil ve spaní, zašel sem a vyměnil je. Měl by ses dát radši prohlídnout. Bože můj, ty ale vypadáš pod psa.«

Ferd se vrátil k židli, posadil se a zabořil hlavu do dlaní. »Mně taky je pod psa. Mám strach, Oskare. A víš, z čeho mám strach?« Hlasitě si povzdechl. »Já ti to povím. Už jsem ti předtím vysvětloval, jak tvorové, kteří žijí ve světě zvířat, napodobují jiné věci. Větvičky, listy... ropuchy, co vypadají jako kámen. Teď si představ, že existují... věci..., které žijí ve světě lidí. Ve městech. V domech. Tyhle věci dokáží imitovat – no, jiné věci, co žijí mezi lidmi –«

»Mezi lidmi, panebože!«

»Možná představují odlišnou formu života. Možná získávají potravu z prvků ve vzduchu. Víš, třeba jsou zavírací špendlíky kukly a ty se potom jaksi vylíhnou. A jsou z nich motýli, kteří vypadají přesně jako ramínka na šaty. Dokonce i na dotek ti tak připadají, ale nejsou to ramínka. Oskare, nejsou, ve skutečnosti nejsou, ve skutečnosti...

Rozplakal se do dlaní. Oskar se na něj podíval. Zakroutil hlavou.

Po chvíli se Ferd trochu uklidnil. Popotáhl. »Všechny ty bicykly, co najdou policajti a čekají, že se o ně majitelé přihlásí, a my je potom koupíme ve výprodeji, protože se žádní majitelé nepřihlásili, protože se žádní majitelé ani nemohli přihlásit, protože žádní nejsou. A totéž ta kola, která se nám děti pořád snaží prodat a říkají, že je prostě našly, ale ony je opravdu našly, žádná továrna je nevyrobila. Vyrostla. Ta kola rostou. Ty je rozmlátíš, vyhodíš a ona regenerují.«

Oskar se obrátil ke komusi, kdo tam nebyl, a zavrtěl hlavou. »To mě podrž, kamaráde,« řekl. Potom k Ferdovi: »Ty teda tvrdíš, že jeden den máš zavírací špendlík a druhý den je z něho ramínko na šaty?«

»Jeden den máš zámotek; druhý den motýla,« vysvětloval Ferd. »Jeden den máš vajíčko; druhý den kuře. Ale u... věci... tohle neprobíhá za božího světla, kdybys to mohl vidět na vlastní oči. Probíhá to v noci, Oskare – v noci můžeš slyšet, jak se to děje. Všechny ty drobné noční zvuky, Oskare –«

Oskar na něho zaútočil: »Jak je potom možný, že se až po krk netopíme v kolech? Kdybych měl z každého ramínka kolo –«

Ale Ferd pamatoval i na tohle. Kdyby každá tresčí jikra, vysvětloval, nebo každá mladá ústřice dosáhla dospělosti, člověk ni by mohl po hřbetech všech těch tresek a ústřic přejít oceán, kolik by jich bylo. Ale zahyne jich tolik a tolik jich sežerou dravci, že příroda musí oplodnit maximum, aby minimum dospělo. A další Oskarova otázka zněla: Kdo potom, hm, žere, hm, ramínka?

Ferd se zahleděl skrz zeď, přes budovy, park a další budovy kamsi k obzoru. »Ty to nechápeš. Já nemluvím o opravdových špendlících nebo ramínkách. Vymyslel jsem si pro ty druhé jméno – říkám jim falešní kamarádi. Na střední škole jsme museli dávat při francouzštině pozor na ta francouzská slova, která vypadala jako

anglická, ale ve skutečnosti znamenala něco jiného. Říká se jim *faux amis*. Falešní kamarádi. Pseudo-špendlíky. Pseudo-ramínka... Kdo je žere? To nevím jistě. Možná pseudo-vysavače?«

Jeho partner hlasitě zabědoval a plácl se do stehen: »Ferde, Ferde, prokrista,« zvolal. »Víš, co je s tebou v nepořádku? Ty vykládáš o ústřících, ale přitom zapomínáš, co je to za pochoutku.

Ty ani nevíš, že na světě jsou dva druhy lidí. Zahod' všechny ty francouzštiny a knížky o broucích. Chod' na pivo. Víš co? až Norma – tak se jmenuje ta fešanda se závodním kolem – příště až sem přijde vezmeš si to červené závodní kolo ty a pojeděš s ní do lesa. Mně to vadit nebude. A jí myslím taky ne. Alespoň ne tolik.«

Ale Ferd to rázně odmítl. »Já už se toho červeného závodního kola nikdy v životě nedotknu. Bojím se ho.«

V mžiku ho Oskar postavil na nohy, násilím vyvlekl dozadu za krám a donutil ho, aby se posadil na francouzský stroj. »To je jediná cesta, jak se ho přestaneš bát!«

Ferd se rozjel, bílý jako křída, a kymácel se ze strany na stranu. Po chvíli se ocitl na zemi, překulil se, mlátil kolem sebe a křičel.

Oskar ho z kola vyprostil.

»Vyhodilo mě ze sedla!« ječel Ferd. »Chtělo mě zabít! Koukni – krev!«

Oskar mu vysvětloval, že najel na hrbol – že spadl ze strachu. Krev? To ho jen zlomený drát škrábl ho do tváře. A trval na tom, že Ferd se musí znovu posadit na kolo, aby se zbavil strachu.

Ale Ferd dostal hysterický záchvat. Vykřikoval, že nikomu není zaručeno bezpečí – že je třeba lidstvo varovat. Oskar ho musel dlouho uklidňovat a přemlouvat, aby si šel domů lehnout.

Toto všechno Oskar samozřejmě panu Whatneymu nevykládal. Pouze mu řekl, že jeho partner už měl obchodu s koly plné zuby.

»Nemá cenu dělat si starosti a snažit se předělat svět,« poznamenal. »Já vždycky říkám, ber věci tak, jak jsou. Hlavou zeď neprorazíš.«

Pan Whatney prohlásil, že zastává přesně stejnou filozofii. Zeptal se, jak se Oskarovi od té doby vede.

»No... není to tak špatný. Zasnoubil jsem se, víte. Jmenuje se Norma. Zbláznila se do kol. Když se to tak vezme, nežiju vůbec zle. Mám sice víc práce, to ano, ale zase si můžu dělat věci čistě podle sebe, takže...«

Pan Whatney přikývl. Rozhlédl se po krámě. »Vidím, že se pořád ještě dělají dámská kola,« řekl, »ale nechápu proč, když tolik žen dneska nosí kalhoty«

Oskar namítl: »No, já nevím. Já to považuju za docela správný. Už jste se někdy zamyslel nad tím, že kola jsou jako lidi? Totiž ze všech strojů na světě se jediné kola vyrábějí pánský a dámský.«

Pan Whatney se mírně pousmál a řekl, že má pravdu, že takhle o tom ještě nikdy předtím neuvažoval. Potom se Oskar zeptal, jestli má pan Whatney nějaké zvláštní přání – že je mu vždy k službám.

»Chtěl jsem se podívat, co tady máte. Můj kluk bude mít narozeniny.«

Oskar znalecky pokývl. »Tohle je výrobek,« řekl pak, »který si můžete koupit jenom tady. Místní specialita. Spojuje nejlepší vlastnosti francouzského závodního kola s americkým standardem, ale vyrábí se přímo u mě a nabízím ho ve třech velikostech – dětské, jinošské a pro dospělé. Krása, uznejte.«

Pan Whatney usoudil, že něco takového by přesně potřeboval. »Mimochodem,« otázal se, »co se stalo s tím francouzským závodním kolem, s tím červeným, co jste tu mívali?«

Oskarovi škublo ve tváři. Potom se mu obličej rozjasnil, nasadil nevinný výraz, naklonil se a dloubl zákazníka do žeber. »Jo, tím. Myslíte našeho Francouze? *Toho* jsem dal na chov!«

Oba se tomu srdečně zasmáli, a když si pověděli ještě několik dalších historek, uzavřeli spolu obchod, zašli na pár piv a i tam se dosytosti nasmáli. Nakonec ještě zavzpomínali, jak smutně skončil chudák Ferd, kterého našli u něj v bytě v šatníku s rozpleteným ramínkem na šaty pevně obtočeným kolem krku.

Z anglického originálu OR ALL THE SEAS WITH OYSTERS

přeložil Jan Zelenka.

Poprvé vyšlo v magazínu *Galaxy Science Fiction*

v květnu 1958

In Hugo Story 1955–1961
Winston Smith
ISBN 80-85643-20-0